

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/1380/2015
Identifikačné číslo spisu:	6413208519
Dátum vydania rozhodnutia:	21.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6413208519.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky V. bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, advokátom, so sídlom v Šali, Jarmočná 2264/3, proti Y., bývajúcemu v P., zastúpenému Advokátskou kanceláriou PROVENTUS | advokáti s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mostová 2, za ktorú koná Mgr. Kristína Grausová, PhD., advokát a konateľ, o výživné plnoletej osoby, ktorá právna vec bola vedená na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 10 C 88/2013, o dovolaní Y. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. januára 2015 sp. zn. 13 Co/1101/2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. januára 2015 sp. zn. 13 Co 1101/2014 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom zo 6. júna 2014 č. k. 10 C 88/2013-146 uložil Y. povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky a uhrádzať ročné výživné v rozsahu a za podmienok uvedených vo výroku. Návrh vo zvyšku zamietol a zamietol aj návrh Y. na zrušenie vyživovacej povinnosti. O trovách rozhodnutia rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 20. januára 2015 sp. zn. 13 Co 1101/2014 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a navrhovateľke nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu Y. podal dňa 16. februára 2015 osobne na súde prvej inštancie dovolanie, ktoré odôvodnil dôvodmi uvedenými v § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, účinný do 30. júna 2016 (ďalej len „O.s.p.“); dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

4. Podľa prechodného ustanovenia § 395 ods. 1 Civilného mimo sporového poriadku, zákona č. 161/2015 Z.z. (ďalej len „C.m.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 395 ods. 2 veta prvá C.m.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Zohľadňujúc vzájomnú súvzťažnosť citovaných ustanovení dovolací

súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 C.s.p.), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených vyššie, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 C.s.p.). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

5. Majúc na zreteli vyššie uvedené (bod 4.) Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť, pretože dovolanie Y. v časti namietajúcej vadu konania spočívajúcu v tom, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, je dôvodné (449 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

6. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. sa rozumel taký závadný postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytoval Občiansky súdny poriadok (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.).

7. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia.

8. V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

9. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu Y. (viď č. I. 154 a nasl. spisu) sa písomne vyjadrila navrhovateľka (č. I. 171 a nasl. spisu), Y. ale nemal možnosť dozvedieť sa o tomto vyjadrení a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd mu toto vyjadrenie navrhovateľky nedoručil.

10. Dovolací súd teda prihliadol na vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorá sa vyskytla v štádiu odvolacieho konania v podobe nedoručenia vyjadrenia navrhovateľky osobe, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné.

11. Pretože odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom znamená porušenie práv na spravodlivý proces zakladal nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť, dovolací súd podľa § 449 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p. rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou odvolacieho súdu bude doručiť vyjadrenie navrhovateľky k odvolaniu druhému účastníkovi konania a až po vykonaní tohto procesného úkonu bude možné pokračovať v dovolacom konaní.

12. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

13. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.